

ВИЩА
РАДА
ПРАВОСУДДЯ

Інформаційно-аналітичний звіт про діяльність Вищої ради правосуддя у 2022 році

Київ
2023

Зміст

Вступ.....	3
I. Документообіг у Вищій раді правосуддя	7
II. Розгляд матеріалів Вищою радою правосуддя	8
1. Внесення Президентом України подань про призначення суддів на посади, припинення відставки.....	8
2. Розгляд матеріалів про переведення, відрядження.....	10
3. Розгляд матеріалів про звільнення суддів з посад	10
4. Розгляд справ і ухвалення рішень стосовно порушення суддями і прокурорами вимог щодо несумісності.....	12
5. Вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.....	13
6. Надання згоди на затримання, утримання під вартою чи арештом, відсторонення судді у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності	15
7. Затвердження консультативних висновків щодо законопроектів	16
III. Здійснення дисциплінарного провадження	17
IV. Діяльність ВРП з питань фінансового забезпечення судової влади.....	20
V. Надходження та розгляд звернень, прийом громадян.....	22
VI. Юридичне забезпечення діяльності Вищої ради правосуддя	24
VII. Управління з питань персоналу.....	24
VIII. Міжнародне співробітництво.....	25
IX. Інформування про діяльність Вищої ради правосуддя через офіційний сайт Вищої ради правосуддя, комунікація з громадськістю	28

Вступ

Вища рада правосуддя (далі також – Рада, ВРП) є колегіальним, незалежним конституційним органом державної влади та суддівського врядування, який діє в Україні на постійній основі для забезпечення незалежності судової влади, її функціонування на засадах відповідальності, підзвітності перед суспільством, формування добросовісного та високопрофесійного корпусу суддів, додержання норм Конституції і законів України, а також професійної етики в діяльності суддів і прокурорів.

До складу Вищої ради правосуддя відповідно до частини першої статті 5 Закону України від 21 грудня 2016 року № 1798-VIII «Про Вищу раду правосуддя» (далі також – Закон № 1798-VIII) входять десять членів, обраних з'їздом суддів України із числа суддів чи суддів у відставці, два призначаються Президентом України, по два обираються Верховною Радою України, з'їздом адвокатів України, всеукраїнською конференцією прокурорів, з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ, а також Голова Верховного Суду за посадою.

У січні – лютому 2022 року Вищою радою правосуддя прийняті рішення про звільнення з посад за власним бажанням дванадцяти її членів.

Слід зазначити, що ВРП є повноважною за умови обрання на посаду щонайменше п'ятнадцяти членів, серед яких більшість становлять судді (включаючи суддів у відставці), та складення ними присяги.

У серпні 2022 року двох членів Вищої ради правосуддя обрано Верховною Радою України, одного члена Вищої ради правосуддя – з'їздом представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ.

На кінець 2022 року у складі Вищої ради правосуддя обіймали посади сім членів Ради, враховуючи Голову Верховного Суду.

Таким чином, протягом 2022 року судова система зіткнулася не лише з жорсткими викликами, зумовленими широкомасштабною агресією РФ, а й із відсутністю в цих критичних умовах повноважного складу конституційного органу державної влади та суддівського врядування – Вищої ради правосуддя. Це унеможливило формування служби дисциплінарних інспекторів та здійснення дисциплінарних проваджень щодо суддів; зупинено реалізацію повноважень конституційного органу щодо: призначення суддів; звільнення суддів; припинення відставки; надання згоди на затримання суддів, утримання їх під вартою чи арештом; ухвалення рішень про тимчасове відсторонення суддів від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності тощо.

Як відомо, з 5 серпня 2021 року, тобто з моменту набрання чинності Законом України від 14 липня 2021 року № 1635-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» (далі – Закон № 1635-IX), яким внесено зміни до Закону України «Про Вищу раду правосуддя», розгляд дисциплінарних скарг,

скарг на рішення у дисциплінарних справах стосовно суддів чи прокурорів зупинено¹.

Слід зазначити, що з моменту набрання чинності Законом України № 1635-IX та станом на 31 грудня 2022 року до Вищої ради правосуддя надійшли 6231 дисциплінарна скарга.

Варто наголосити, що нагальною проблемою судової системи у 2022 році, як і у 2020–2021 роках, став кадровий дефіцит у судах (30 % від затвердженої штатної чисельності суддів, або понад 2050 суддівських посад у місцевих та апеляційних судах залишаються вакантними), що породжує об'єктивні виклики перед державою в частині реалізації громадянами України права на справедливий суд, яке гарантується статтею 55 Конституції України, статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статтею 14 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права.

Після набрання чинності Законом України від 16 жовтня 2019 року № 193-IX «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» та деяких законів України щодо діяльності органів суддівського врядування», яким припинено повноваження членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, та протягом 2020–2022 років так і не була поновлена робота Вищої кваліфікаційної комісії суддів України (далі також – ВККСУ).

Неповноважність ВККСУ протягом вказаних років призвела до зупинення процесу відбору суддів, неможливості завершення кваліфікаційного оцінювання, а також призначення суддів.

Разом із тим в умовах неможливості Вищою радою правосуддя здійснювати повноваження до формування повноважного складу, та з метою забезпечення сталого функціонування судової влади Верховною Радою України внесено зміни до законодавства України, зокрема, щодо:

врегулювання процедури зміни територіальної підсудності судових справ у разі неможливості здійснення правосуддя судом з об'єктивних причин (Закон України від 3 березня 2022 року № 2112-IX «Про внесення зміни до частини сьомої статті 147 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо визначення територіальної підсудності судових справ»);

здійснення перерозподілу видатків між судами Державною судовою адміністрацією України (далі також – ДСА України) за відсутності повноважного складу Вищої ради правосуддя без погодження із нею (Закон України від 15 березня 2022 року № 2127-IX «Про внесення зміни до пункту 4¹ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу України»);

тимчасової передачі на період дії надзвичайного чи воєнного стану та протягом 30 днів після дня його скасування (припинення) Державній судовій адміністрації України та Голові Верховного Суду або особі, яка виконує повноваження Голови Верховного Суду, частини повноважень Вищої ради

---

¹ Див. також рішення Вищої ради правосуддя від 5 серпня 2021 року № 1809/0/15-21 (<https://hcj.gov.ua/doc/doc/3848>).

правосуддя за умови відсутності її повноважного складу (Законом України від 15 березня 2022 року № 2128-ІХ «Про внесення змін до розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо забезпечення сталого функціонування судової влади в період відсутності повноважного складу Вищої ради правосуддя» (далі – Закон № 2128-ІХ) розділ XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про судоустрій і статус суддів» доповнено новими пунктами 55 і 56 відповідного змісту).

Завдяки зазначеним змінам Головою Верховного Суду шляхом ухвалення відповідних рішень змінено територіальну підсудність справ, віднесених до підсудності окремих судів, на територіях, де велися бойові дії чи які були тимчасово окупованими (стосується підсудності окремих судів Донецької, Київської, Луганської, Херсонської, Харківської, Чернігівської, Житомирської, Запорізької, Миколаївської, Сумської областей).

Слід також наголосити, що після звільнення територій України від загарбників завдяки зусиллям Збройних Сил України та інших суб'єктів секторів безпеки та оборони Голова Верховного Суду реалізуючи визначені законодавством повноваження також приймав розпорядження про відновлення територіальної підсудності судових справ в окремих областях.

Крім того, Головою Верховного Суду відповідно до Закону № 2128-ІХ проводилася перевірка повідомлень суддів про втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя, а також приймалися рішення про відрядження суддів до інших судів того самого рівня і спеціалізації та про дострокове припинення відрядження суддів.

Секретаріатом Вищої ради правосуддя на підставі вказаного Закону здійснювалося організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення діяльності Голови Верховного Суду у частині виконання зазначених повноважень Вищої ради правосуддя.

Під час дії воєнного стану в Україні до ВРП надійшло 66 заяв суддів про звільнення у відставку та 8 заяв про звільнення за власним бажанням. Однак через неповноважний склад ВРП судді були позбавлені можливості скористатися своїм конституційним правом на звільнення з посади.

При цьому протягом 2022 року до Ради надійшли повідомлення голів судів про припинення повноважень 12 суддів у зв'язку з досягненням ними шістдесяти п'яти років, 10 з яких подавали до Вищої ради правосуддя заяви про звільнення у відставку.

У 2022 році Радою було заслухано звіти Голови Служби судової охорони та т. в. о. Голови Державної судової адміністрації України, які є підзвітними Вищій раді правосуддя у межах, визначених законом, про що прийняті відповідні рішення.

Слід зазначити, що навіть в умовах відсутності повноважного складу Вищої ради правосуддя та повномасштабної військової агресії російської федерації проти України Вища рада правосуддя не залишалася осторонь та вживала всіх можливих заходів з метою забезпечення безперервного

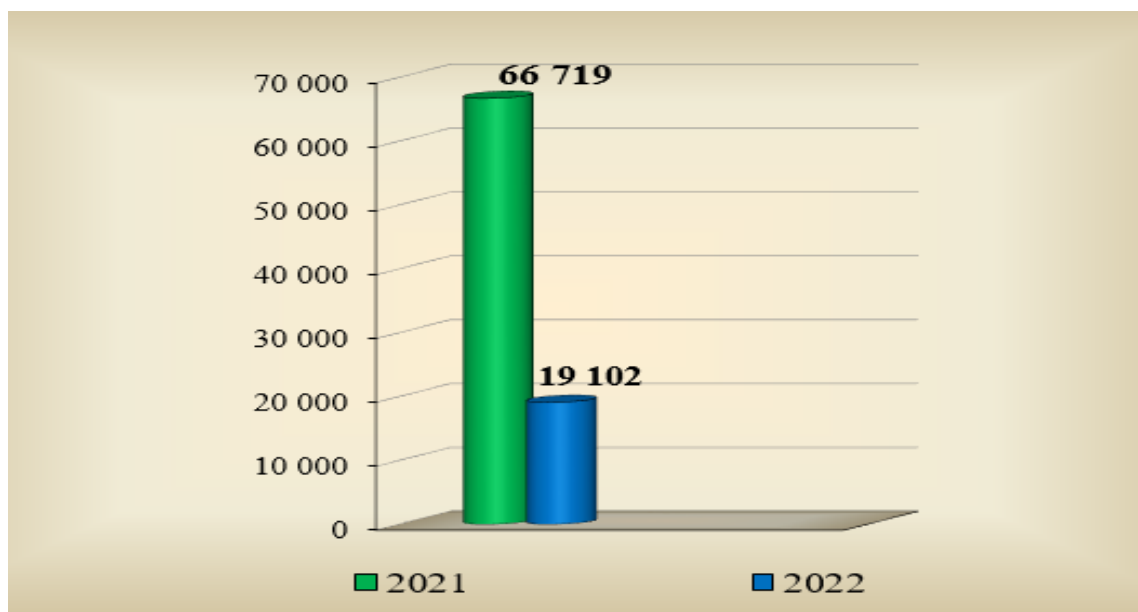
функціонування судової влади, а також швидкого вирішення інших питань щодо забезпечення доступу до правосуддя.

Діючі члени Ради неодноразово зверталися до суб'єктів формування Вищої ради правосуддя та наголошували на потребі якнайшвидшого вжиття заходів для відновлення її роботи.

Відсутність повноважного складу Вищої ради правосуддя стала перешкодою для затвердження Щорічної доповіді про стан забезпечення незалежності суддів в Україні за 2021 рік. Не було сформовано й склад Постійної комісії ВРП для підготовки Щорічної доповіді за 2022 рік, натомість велася робота по узагальненню інформації, що надходить від органів судової влади.

I. Документообіг у Вищій раді правосуддя

У 2022 році документообіг ВРП становив **19 102** документи, що в 3,5 раза менше, ніж у 2021 році (**66 719** документів).

Гістограма 1. Співвідношення показників загального документообігу ВРП у 2021–2022 роках

Окремі з них:

звернення громадян – **4657** (у 2021 році – 12 680);

депутатські звернення – **38** (у 2021 році – 124);

інформаційні запити – **274** (у 2021 році – 655);

звернення установ, організацій – **355** (у 2021 році – 1347);

звернення суддів – **435** (у 2021 році – 4981), із них:

повідомлення суддів про втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя – **128** (у 2021 році – 275);

заяви суддів про відставку – **95** (у 2021 році – 229);

заяви суддів про звільнення за власним бажанням – **8** (у 2021 році – 7);

скарги щодо дисциплінарного проступку судді – **3263** (у 2021 році – 10 044).

Порівняльний аналіз показників надходження документів за категоріями наведено на гістограмі 2.

Слід зазначити, що загалом минулого року розподілено **127** матеріалів (у 2021 році – 8372).

Гістограма 2. Співвідношення показників надходження до ВРП документів за категоріями у 2021–2022 роках

II. Розгляд матеріалів Вищою радою правосуддя

За наявності повноважного складу Вищої ради правосуддя на початку 2022 року було проведено **14** засідань Ради, що майже в 7 разів, або на 80 засідань менше, ніж у 2021 році (**94** засідання).

Відповідно до статті 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Радою прийнято **169** актів (у 2021 році – 1282 акти).

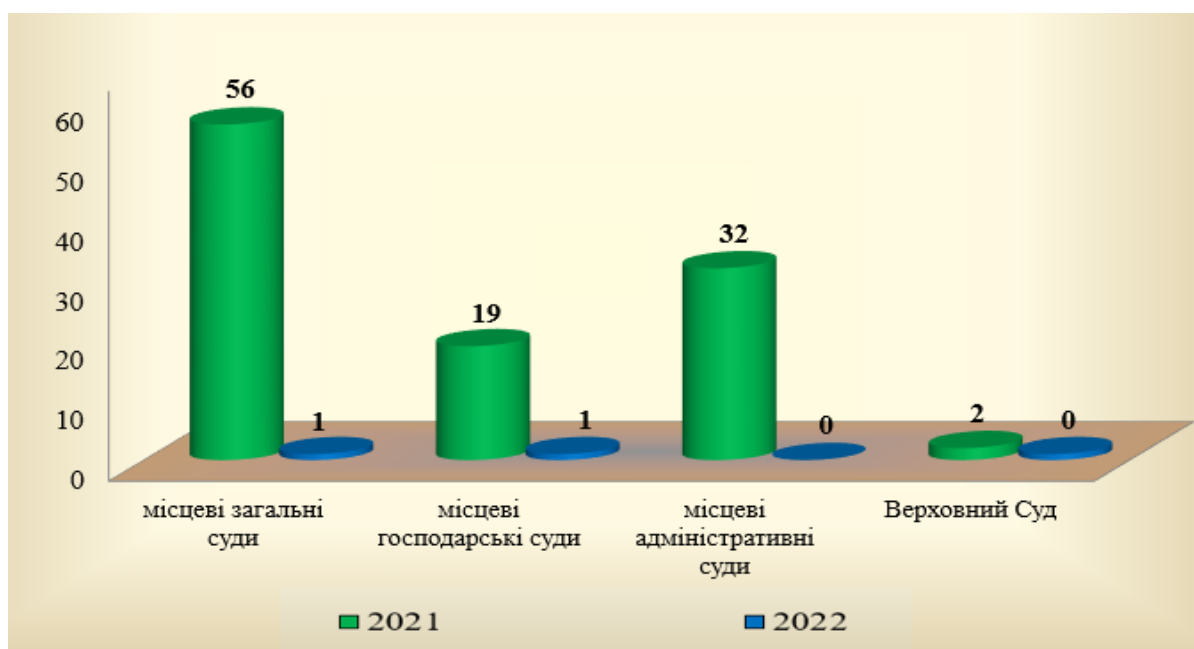
1. Внесення Президентіві України подань про призначення суддів на посади, припинення відставки

Протягом січня – лютого 2022 року за результатами розгляду матеріалів про призначення кандидатів на посади суддів Радою прийнято **2** рішення про внесення Президентіві України подань про призначення **2** кандидатів на посади суддів, із них: до місцевого загального суду – **1**; до місцевого господарського суду – **1**.

Крім того, Радою прийнято **1** рішення про залишення без розгляду рекомендації ВККСУ про призначення на посаду судді місцевого адміністративного суду у зв'язку з призначенням на посаду судді до іншого суду та надходженням відповідного клопотання від кандидата.

Для порівняння, у 2021 році Радою прийнято **109** рішень про внесення Президентіві України подань про призначення **109** кандидатів на посади суддів, **2** рішення про відмову у внесенні Президентіві України подання про призначення на посади суддів та **33** рішення про залишення без розгляду рекомендацій ВККСУ про призначення на посади суддів загальних місцевих судів та місцевого адміністративного суду у зв'язку з відсутністю волевиявлення кандидатів щодо зайняття посад суддів у вказаних судах з різних причин, зокрема у зв'язку з перебуванням на розгляді Ради рекомендацій ВККСУ про призначення на посади суддів до інших судів, та **4** рішення про залишення без розгляду заяв суддів у відставці про внесення Президентіві України подання про призначення на посаду судді з урахуванням положень підпункту 4 пункту 2 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 679-IX.

Гістограма 3. Кількість осіб, стосовно яких прийнято рішення про внесення Президентіві України подань про призначення на посаду судді (за видами судів)

У 2022 році до Ради надійшла **1** заява судді у відставці про призначення на посаду судді в порядку, передбаченому Законом № 679-IX (у 2021 році – **3**), яку не було розглянуто у зв'язку з відсутністю повноважного складу Ради.

Крім того, до Ради надійшло **5** матеріалів про припинення відставки суддів у порядку статті 145 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», за результатами розгляду яких Радою прийнято **1** рішення про припинення відставки у зв'язку з набранням законної сили обвинувальним вироком, всі інші не розглянуті у зв'язку з припиненням повноважень членів Ради.

У звітному періоді Президентом України видано **1** указ про призначення **28** суддів за поданнями, внесеними Радою у попередні періоди, у 2021 році – **28** указів про призначення **117** суддів.

2. Розгляд матеріалів про переведення, відрядження

У зв'язку з неможливістю здійснення правосуддя у відповідному суді, виявленням надмірного рівня судового навантаження у відповідному суді, припиненням роботи суду у зв'язку зі стихійним лихом, військовими діями, заходами щодо боротьби з тероризмом або іншими надзвичайними обставинами Вища рада правосуддя відповідно до статті 55 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» на підставі подання ВККСУ ухвалює рішення про відрядження судді, за його згодою, до іншого суду того самого рівня і спеціалізації для здійснення правосуддя.

Згідно з підпунктом 1 пункту 2 розділу II Закону № 679-IX Рада у період відсутності повноважного складу ВККСУ ухвалює без рекомендації чи подання ВККСУ рішення про відрядження судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації та про дострокове закінчення відрядження судді.

За результатами розгляду матеріалів про відрядження на початку 2022 року Вищою радою правосуддя прийняті рішення про відрядження **14** суддів, із них **6** суддям продовжено строк відрядження на один рік.

Крім того, Вищою радою правосуддя прийнято:

12 рішень про відмову у відрядженні **12** суддів;

14 рішень про залишення без розгляду та повернення до ДСА України повідомлень про необхідність відрядження суддів (продовження строку відрядження).

Для порівняння, у 2021 році Вищою радою правосуддя прийняті рішення про відрядження та про продовження строку відрядження **54** суддів до **37** судів із надмірним рівнем судового навантаження.

На виконання вимог Закону № 2128-IX Головою Верховного Суду ухвалено **460** рішень про відрядження суддів, **13** рішень про дострокове припинення відрядження та відрядження до іншого суду, **34** рішення про продовження строку відрядження суддів, а також **17** рішень про дострокове припинення відрядження суддів. Секретаріатом Вищої ради правосуддя здійснювалося організаційне, інформаційно-довідкове та інше забезпечення діяльності Голови Верховного Суду, зокрема щодо розгляду вказаних матеріалів.

3. Розгляд матеріалів про звільнення суддів з посад

У 2022 році Вищою радою правосуддя ухвалено **33** рішення про звільнення суддів з посад. Для порівняння, у 2021 році Вища рада правосуддя звільнила **201** суддю.

За звітний період Радою ухвалено рішення щодо звільнення **28** суддів з посад за загальними обставинами, що на 86 % менше, ніж у 2021 році (194): у відставку – **28** (у 2021 році – 190), у зв'язку з неспроможністю виконувати

повноваження за станом здоров'я – 0 (у 2021 році – 0), у зв'язку з поданням заяви про звільнення за власним бажанням – 0 (у 2021 році – 4).

Варто зазначити, що за 24 роки діяльності Вищої ради правосуддя (юстиції) найбільше заяв суддів про відставку розглянуто у 2010 році – ухвалено 368 рішень, у 2013 році – 243 рішення, у 2015 році – 362 рішення, у 2016 році – 1449 рішень, у 2017 році – 405 рішень, у 2020 році – 249 рішень, у 2021 році – 190 рішень.

Така кількість рішень прийнята на підставі заяв суддів про звільнення, значна чисельність яких пояснюється реформуванням судової системи, внесенням змін до законодавства України щодо фінансових гарантій суддям при виході у відставку, щодо стажу роботи, який дає право на відставку, введенням процедури кваліфікаційного оцінювання суддів на відповідність займаній посаді, зміною місцезнаходження деяких судів внаслідок анексії у 2014 році Автономної Республіки Крим, проведенням на території Донецької та Луганської областей антитерористичної операції.

Збільшення останніми роками кадрового дефіциту суддів у судах та, як наслідок, збільшення судового навантаження також вплинуло на рішення суддів обіймати посади.

Порівняльний аналіз кількості звільнених суддів за видами судів представлено на гістограмі 4.

Гістограма 4. Кількість суддів, звільнених ВРП з посад за загальними обставинами

Крім того, протягом звітного періоду ВРП ухвалено 5 рішень про звільнення з посад 5 суддів, щодо яких були внесені подання про звільнення до набрання чинності Законом України від 2 червня 2016 року № 1401-VIII «Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя)», але рішення щодо яких не були прийняті Верховною Радою України, в тому числі після скасування рішення Верховним Судом.

Для порівняння, у 2021 році Радою ухвалено **7** рішень про звільнення з посад суддів за особливими обставинами: **6** рішень про звільнення **6** суддів із посад за вчинення істотного дисциплінарного проступку, грубе чи систематичне нехтування обов'язками, що є несумісним зі статусом судді або виявило його невідповідність займаній посаді, та **1** рішення про звільнення **1** судді з посади на підставі підпункту 4 пункту 16¹ розділу XV «Перехідні положення» Конституції України відповідно до подання ВККСУ з рекомендацією про звільнення з посади, оскільки за результатами кваліфікаційного оцінювання його визнано таким, що не відповідає займаній посаді.

4. Розгляд справ і ухвалення рішень стосовно порушення суддями і прокурорами вимог щодо несумісності

Протягом 2022 року до Вищої ради правосуддя надійшло **8** заяв про порушення суддями вимог щодо несумісності та **1** заява про порушення прокурором вимог щодо несумісності.

За наявності повноважного складу Вищої ради правосуддя на початку 2022 року розглянуто **4** заяви про порушення суддями вимог щодо несумісності (з урахуванням тих заяв, що надійшли у попередній період), за результатами розгляду прийнято:

1 рішення про визнання відсутності порушень суддею вимог щодо несумісності з іншою діяльністю або статусом;

3 рішення про залишення заяви без розгляду, повернення заяви скажнику.

Слід зазначити, що у 2021 році за результатами розгляду заяв про порушення суддею вимог щодо несумісності ухвалено:

6 рішень про визнання відсутності порушень суддею вимог щодо несумісності з іншою діяльністю або статусом;

24 рішення про залишення заяви без розгляду, повернення заяви скажнику.

Крім того, протягом функціонування Вищої ради правосуддя у повноважному складі у 2022 році за результатами розгляду **2** заяв про порушення прокурорами вимог щодо несумісності (з урахуванням тих заяв, що надійшли у попередній період) Радою прийнято **2** рішення про визнання відсутності порушень прокурором вимог щодо несумісності з іншою діяльністю або статусом.

Для порівняння, у 2021 році Радою прийнято **6** рішень про визнання відсутності порушень прокурором вимог щодо несумісності з іншою діяльністю або статусом та **3** рішення про залишення без розгляду та повернення заяви заявнику.

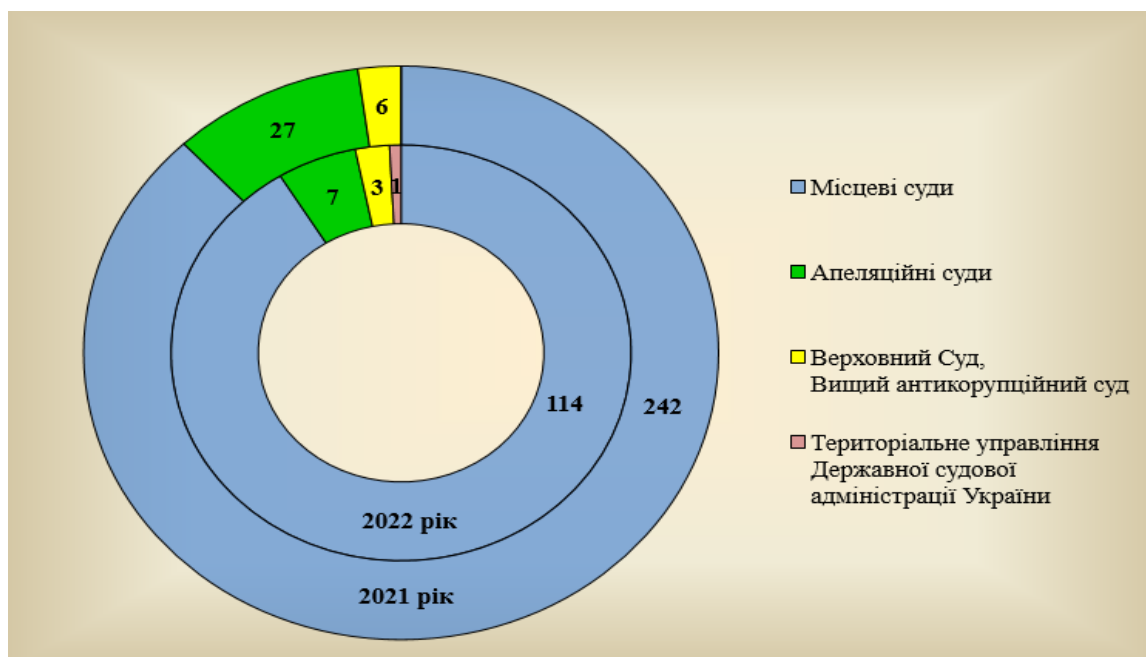
5. Вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя

Протягом 2022 року до Вищої ради правосуддя надійшло **128** повідомлень про втручання у професійну діяльність суддів щодо здійснення правосуддя, про вчинення дій, що порушують гарантії незалежності суддів або підривають авторитет правосуддя, що майже на 54 % менше, ніж у 2021 році (275 повідомлень).

Із вказаної кількості повідомлень **2** повідомлення суддів стосувалися втручання в їхню діяльність щодо здійснення правосуддя іншими судьями та відповідно до частини третьої статті 73 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» розглядаються в порядку, визначеному цим Законом для розгляду дисциплінарних скарг, **1** повідомлення – знято з авторозподілу у зв'язку з відкликанням та розглянуто в порядку, визначеному Законом України «Про звернення громадян».

Решта повідомлень надійшли від суддів місцевих судів – **114** (у 2021 році – 242), **7** повідомлень надійшло від суддів апеляційних судів (у 2021 році – 27), **3** повідомлення – від суддів Верховного Суду та Вищого антикорупційного суду (у 2021 році – 6), **1** – від Територіального управління Державної судової адміністрації України.

Вказана інформація за видами судів представлена на діаграмі 1.

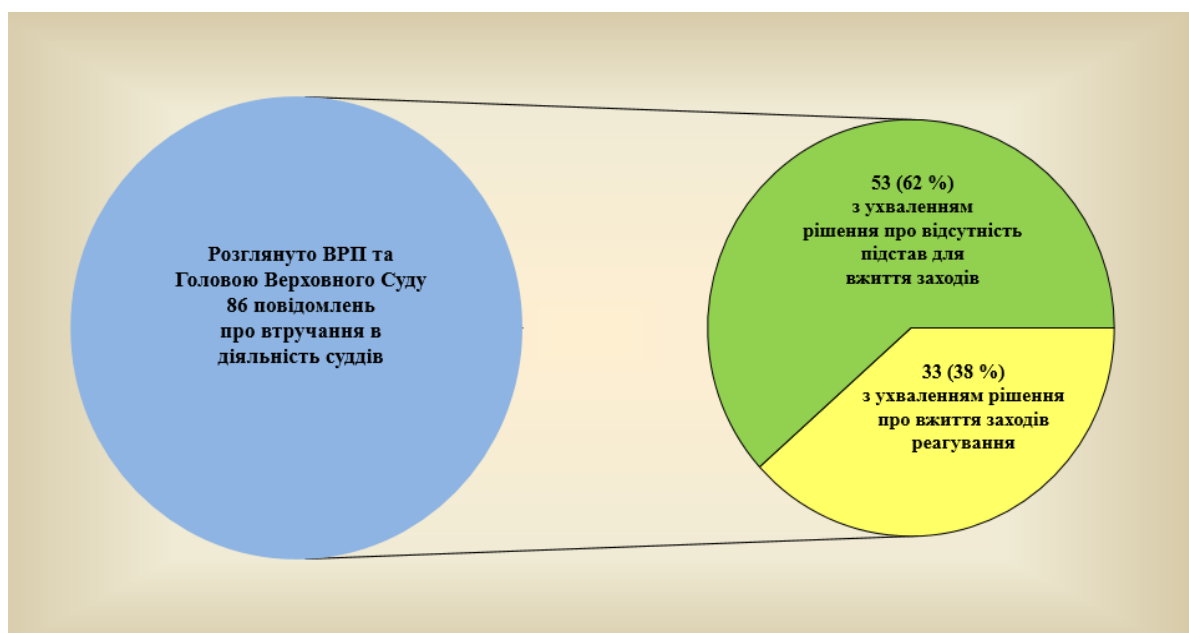
Діаграма 1. Кількість повідомлень про втручання, що надійшли до ВРП (за видами судів)

Якщо аналізувати кількість повідомлень про втручання в діяльність судді щодо здійснення правосуддя у регіональному розрізі, найбільше їх надійшло із судів, розташованих у місті Києві та Київській області (**32** повідомлення);

Дніпропетровській області (25 повідомлень); Полтавській області (8 повідомлень); Одеській, Харківській областях (по 7 повідомлень); Черкаській області (6 повідомлень); Житомирській, Сумській областях (по 5 повідомлень); Запорізькій, Львівській областях (по 4 повідомлення); Волинській, Донецькій, Кіровоградській областях (по 3 повідомлення); Вінницькій, Закарпатській, Івано-Франківській, Херсонській, Чернівецькій областях (по 2 повідомлення); Сумській, Чернігівській областях (по 1 повідомленню). Жодних повідомлень не надійшло до ВРП від суддів Луганської, Миколаївської, Тернопільської, Хмельницької областей, Автономної Республіки Крим та міста Севастополя.

Вищою радою правосуддя розглянуто 47 повідомлень суддів про втручання в діяльність щодо здійснення правосуддя (з урахуванням тих повідомлень, які надійшли за попередні періоди). Для порівняння, у 2021 році Радою розглянуто 334 повідомлення суддів.

За результатами розгляду 15 повідомлень про втручання в діяльність суддів щодо здійснення правосуддя Радою ухвалено 14 рішень про вжиття заходів реагування (звернення до прокуратури та органів правопорядку стосовно надання інформації про розкриття та розслідування злочинів; внесення до відповідних органів чи посадових осіб подання про виявлення та притягнення до встановленої законом відповідальності осіб, якими вчинено дії або допущено бездіяльність, та інші) (у 2021 році – 96 рішень).

Діаграма 2. Результати розгляду повідомлень про втручання в діяльність суддів щодо здійснення правосуддя Вищою радою правосуддя та Головою Верховного Суду у 2022 році

За результатами розгляду 32 повідомлень суддів Радою ухвалено 8 рішень про затвердження 22 висновків членів ВРП про відсутність підстав для вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя (у 2021 році – 56 рішень про затвердження 208 висновків).

Крім того, на виконання вимог Закону № 2128-IX Головою Верховного Суду розглянуто **39** повідомлень про втручання в діяльність суддів щодо здійснення правосуддя та ухвалено **38** рішень, із них: **21** рішення про відмову у вжитті заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя та **17** рішень про вжиття заходів щодо забезпечення незалежності суддів та авторитету правосуддя.

6. Надання згоди на затримання, утримання під вартою чи арештом, відсторонення судді у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності

У 2022 році до Вищої ради правосуддя не надходили та не розглядалися клопотання про тимчасове відсторонення (продовження строку тимчасового відсторонення) суддів від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності.

Для порівняння, у 2021 році надійшло **12** клопотань про тимчасове відсторонення та продовження строку тимчасового відсторонення суддів від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності:

9 клопотань про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

3 клопотання про продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя.

За результатами розгляду клопотань Офісу Генерального прокурора у 2021 році Радою прийнято:

9 рішень про задоволення клопотань Офісу Генерального прокурора про тимчасове відсторонення та продовження строку тимчасового відсторонення судді від здійснення правосуддя у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності;

3 рішення про повернення без розгляду клопотання про тимчасове відсторонення та продовження строку відсторонення судді від здійснення правосуддя.

Загалом у 2021 році у зв'язку з притягненням до кримінальної відповідальності тимчасово відсторонено від здійснення правосуддя **7** суддів.

Наведені статистичні дані свідчать про незначний відсоток суддів в Україні, які набувають статусу підозрюваних або обвинувачених у кримінальних справах.

Слід зазначити, що у 2022 році до Вищої ради правосуддя надійшло **1** подання про надання згоди на утримання судді під вартою, яке не було розглянуте у зв'язку з відсутністю повноважного складу Ради.

Для порівняння, у 2021 році Радою розглянуто **2** подання про надання згоди на утримання судді під вартою та **2** подання про надання згоди на утримання судді під арештом, за результатами розгляду яких Радою прийнято:

- 1 рішення про надання згоди на утримання судді під вартою;
- 2 рішення про надання згоди на утримання судді під арештом;
- 1 рішення про відмову у задоволенні подання про надання згоди на утримання судді під вартою.

7. Затвердження консультативних висновків щодо законопроектів

Протягом 2022 року на виконання пункту 15 частини першої статті 3 Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Вищою радою правосуддя затверджено **3** консультативних висновки щодо законопроектів із питань утворення, реорганізації чи ліквідації судів, судоустрою і статусу суддів (у 2021 році – 16 висновків):

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо врегулювання питання оплати праці працівників судів» від 16 листопада 2021 року, реєстраційний № 6311 – рішення Ради від 20 січня 2022 року № 62/0/15-22;

щодо проекту Закону України «Про внесення змін до статті 133 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо врегулювання конфлікту інтересів» від 18 жовтня 2021 року, реєстраційний № 6180 – рішення Ради від 25 січня 2022 року № 82/0/15-22;

щодо проектів законів України «Про внесення змін до Законів України «Про доступ до судових рішень» та «Про електронні довірчі послуги» щодо оформлення електронних примірників судових рішень» від 2 грудня 2021 року, реєстраційний № 6377, та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оформлення електронних примірників судових рішень» від 13 грудня 2021 року, реєстраційний № 6377-1 – рішення Ради від 17 лютого 2022 року № 146/0/15-22.

Повноважним складом Вищої ради правосуддя на початку 2022 року за результатами розгляду вказаних законопроектів прийнято **3** рішення про затвердження консультативних висновків:

підтримано законопроекти – **2** (у 2021 році – 5);

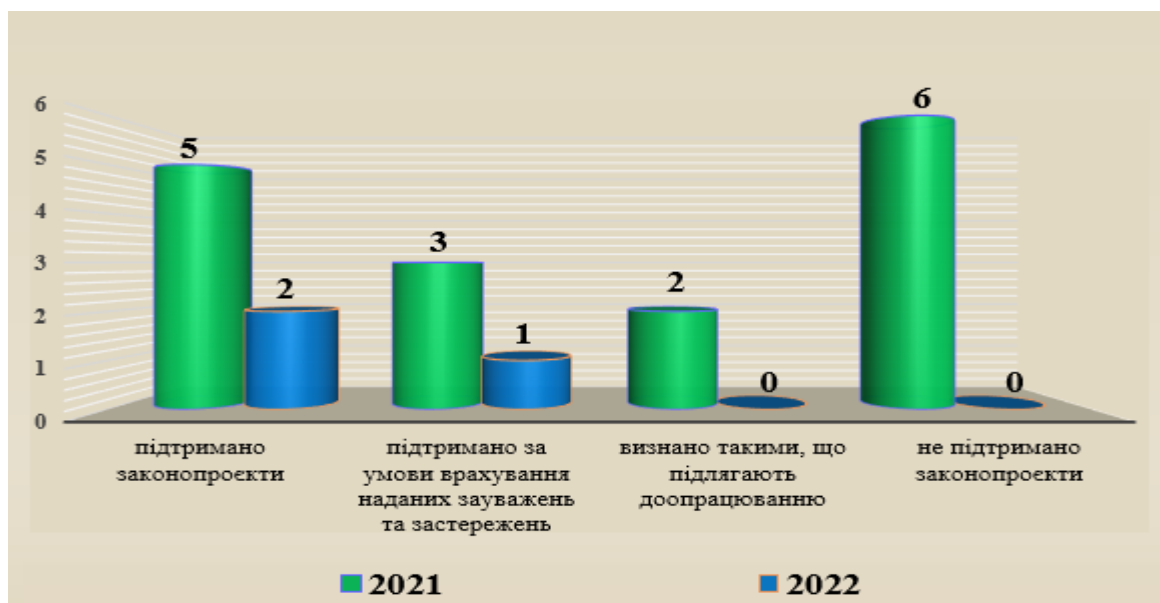
підтримано законопроект за умови врахування наданих зауважень та застережень – **1** (у 2021 році – 3);

визнано такими, що підлягають доопрацюванню – **0** (у 2021 році – 2);

не підтримано законопроекти – **0** (у 2021 році – 6).

Порівняльний аналіз результатів розгляду законопроектів Вищою радою правосуддя у 2021–2022 роках представлено на гістограмі 5.

Гістограма 5. Порівняльний аналіз результатів розгляду законопроектів Вищою радою правосуддя у 2021–2022 роках

III. Здійснення дисциплінарного провадження

5 серпня 2021 року набрав чинності Закон України від 14 липня 2021 року № 1635-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя» (далі – Закон № 1635-IX), яким внесено зміни до Закону України «Про Вищу раду правосуддя», зокрема в частині здійснення дисциплінарних проваджень щодо суддів.

Законом № 1635-IX передбачено утворення служби дисциплінарних інспекторів як самостійного структурного підрозділу для реалізації Радою повноважень щодо здійснення дисциплінарного провадження стосовно суддів та уповноважено дисциплінарного інспектора Вищої ради правосуддя, зокрема, проводити попередню перевірку дисциплінарної скарги, переданої йому за результатами автоматизованого розподілу справ.

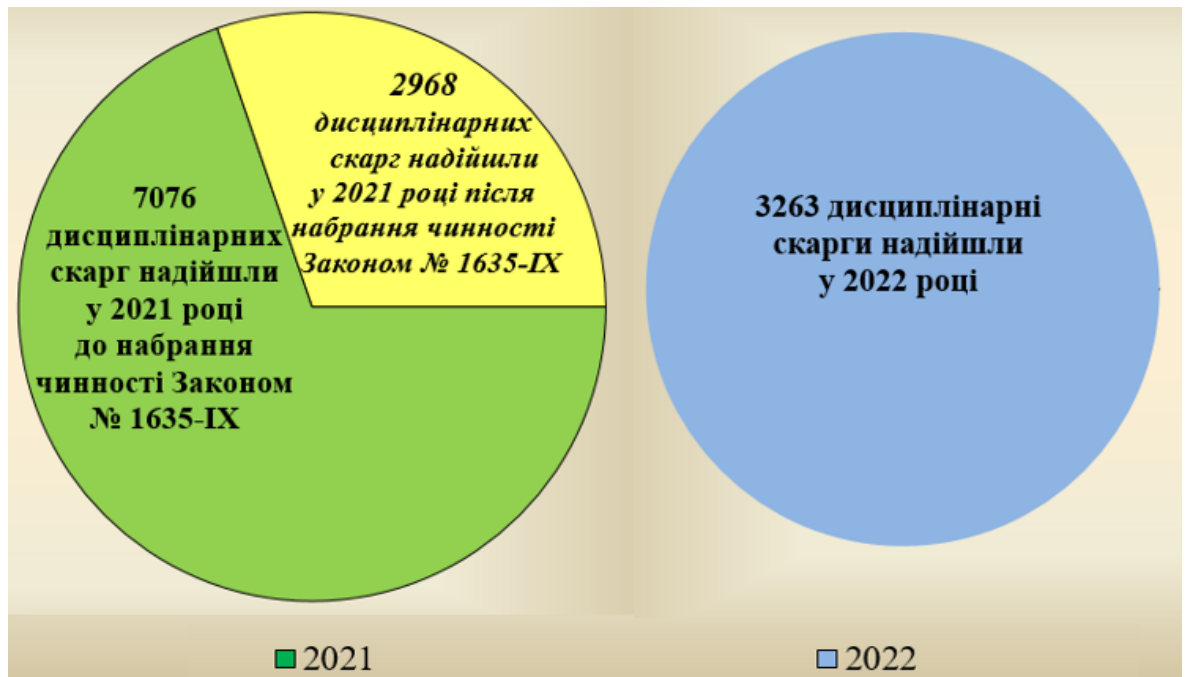
При цьому в розділі II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1635-IX не визначено переходу від попереднього правового регулювання до правового регулювання, визначеного Законом № 1635-IX, що позбавляє Раду можливості здійснювати процедури дисциплінарних проваджень стосовно суддів, а також розгляд скарг на рішення про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді чи прокурора.

У зв'язку з правовою невизначеністю реалізації норм Закону № 1635-IX Радою 5 серпня 2021 року прийнято рішення № 1809/0/15-21, яким зупинено з 5 серпня 2021 року розподіл між членами Вищої ради правосуддя скарг щодо дисциплінарного проступку судді (дисциплінарних скарг), поданих відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів».

У 2022 році до Вищої ради правосуддя надійшли **3263** дисциплінарні скарги щодо суддів. Для порівняння, у 2021 році до Вищої ради правосуддя надійшли **10 044** дисциплінарні скарги щодо суддів (з них **2968** дисциплінарних скарг після набрання чинності Законом № 1635-IX).

Загалом після набрання чинності Законом № 1635-IX та до кінця 2022 року до Вищої ради правосуддя надійшли **6231** дисциплінарна скарга.

Порівняльний аналіз показників надходження дисциплінарних скарг у 2021–2022 роках наведено на діаграмі 3.

Діаграма 3. Надходження скарг щодо дисциплінарного проступку судді у 2021–2022 роках

У 2021 році членами Ради та Дисциплінарними палатами Ради повністю завершено розгляд **7418** дисциплінарних скарг (з урахуванням скарг, які надійшли в попередній період).

Слід вказати, що **56 % (4132 скарги)** від загальної кількості дисциплінарних скарг, розгляд яких завершено протягом 2021 року, за результатами попереднього аналізу членами ВРП залишені без розгляду, про що постановлено **3662** ухвали.

Підстави для прийняття у 2021 році зазначених рішень:

дисциплінарна скарга не містить відомостей про ознаки дисциплінарного проступку судді – **2205** випадків, або 35,9 % від загальної кількості;

дисциплінарна скарга не містить посилання на фактичні дані (свідчення, докази) щодо дисциплінарного проступку судді – **1858** випадків, або 30,2 % від загальної кількості;

дисциплінарна скарга подана з порушенням порядку, визначеного Законом України «Про судоустрій і статус суддів», або не підписана, або не містить прізвища, імені, по батькові скаржника чи судді, місця проживання (місця

перебування, місцезнаходження) скаржника – **1756** випадків, або 28,6 % від загальної кількості;

у дисциплінарній скарзі порушується питання про притягнення до дисциплінарної відповідальності судді, якого звільнено з посади або повноваження якого припинені, – **180** випадків, або 2,9 % від загальної кількості;

дисциплінарна скарга містить висловлювання у непристойній формі або висловлювання, що принижують честь і гідність будь-якої особи, – **137** випадків, або 2,2 % від загальної кількості;

скарга подана на дії суддів, щодо яких станом на 29 вересня 2016 року закінчився строк притягнення до дисциплінарної відповідальності (скарга направлена до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України для долучення до суддівського досьє), – **10** випадків, або 0,2 % від загальної кількості.

Слід наголосити, що у низці ухвал зазначено кілька підстав для залишення без розгляду дисциплінарної скарги, що відображено в наведеній інформації.

З огляду на викладені обставини у 2022 році засідання Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя не проводилися.

Для порівняння, впродовж 2021 року проведено **77** засідань Дисциплінарних палат Вищої ради правосуддя, з них:

26 засідань Першої Дисциплінарної палати, на яких прийнято **23** рішення та **435** ухвал;

24 засідання Другої Дисциплінарної палати, на яких прийнято **37** рішень та **230** ухвал;

27 засідань Третьої Дисциплінарної палати, на яких прийнято **39** рішень та **320** ухвал.

Варто зазначити, що загальна кількість прийнятих у 2021 році Дисциплінарними палатами Вищої ради правосуддя актів становить **1084**.

Дисциплінарними палатами ВРП залишено без розгляду **231** дисциплінарну скаргу (3 % від загальної кількості скарг, розгляд яких завершено у 2021 році) та постановлено **200** ухвал про їх повернення скаржнику.

У 2021 році Дисциплінарними палатами ВРП прийнято також **547** рішень про відмову у відкритті дисциплінарної справи стосовно **3582** суддів та **152** рішення про відкриття дисциплінарної справи стосовно **182** суддів.

За результатами розгляду дисциплінарних скарг (враховуючи дисциплінарні провадження, відкриті у попередньому періоді) прийнято:

49 рішень про відмову у притягненні **66** суддів до дисциплінарної відповідальності та закриття дисциплінарного провадження;

66 рішень про притягнення **74** суддів до дисциплінарної відповідальності.

У 2021 році за результатами розгляду дисциплінарних справ Дисциплінарними палатами Вищої ради правосуддя застосовано такі види дисциплінарних стягнень щодо суддів:

попередження – щодо **33** суддів (щодо одного судді скасовано Вищою радою правосуддя у 2021 році);

догана – щодо **17** суддів (щодо двох суддів змінено Радою у 2021 році на попередження);

сувора догана – щодо **15** суддів;

подання про тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя – щодо **1** судді;

подання про звільнення – щодо **8** суддів (щодо одного судді змінено у 2021 році на сувору догану).

Інформація щодо інстанційності та спеціалізації судів, посади у яких займають судді, притягнуті до дисциплінарної відповідальності Дисциплінарними палатами ВРП у 2021 році, а також щодо кількості притягнутих до дисциплінарної відповідальності суддів у регіональному розрізі та аналіз прийнятих Дисциплінарними палатами ВРП у 2021 році рішень у контексті підстав притягнення судді до дисциплінарної відповідальності наведена в Інформаційно-аналітичному звіті про діяльність Вищої ради правосуддя у 2021 році².

IV. Діяльність ВРП з питань фінансового забезпечення судової влади

Не менш важливим викликом 2022 року стало питання належного фінансового та матеріально-технічного забезпечення діяльності судів, органів та установ системи правосуддя. Вказане питання не є новим, рівень фінансового забезпечення судової гілки влади був критичним протягом останніх років. Повномасштабна війна, безумовно, лише поглибила деструктивні процеси у розв'язанні вказаної проблеми.

Протягом 2022 року Вища рада правосуддя отримала **45** звернень щодо проблемних питань фінансування судів, органів та установ системи правосуддя.

Найчастіше вказані звернення (майже 65 %) стосувалися питання оплати праці працівників органів судової влади, а саме:

неналежного рівня фінансування оплати праці працівників апаратів місцевих та апеляційних судів, що призводить до втрати професійних спеціалістів, плинності кадрів та ускладнення заповнення вакантних посад, відповідно, до недоукомплектованості штатів апаратів судів;

виплати суддівської винагороди в порядку та розмірі, визначених Законом України «Про судоустрій і статус суддів», зокрема щодо фінансування видатків для виплати компенсацій за позовами суддів зі стягнення на їхню користь недоотриманої суддівської винагороди за період дії обмежень, встановлених Законом України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» від 13 квітня 2020 року № 553-IX, враховуючи Рішення Конституційного Суду України від 28 серпня 2020 року № 10-р/2020;

² <https://hcj.gov.ua/statistics/informaciyno-analitychnyy-zvit-pro-diyalnist-vyshchoyi-rady-pravosuddya-u-2021-roci>

виплати співробітникам Служби судової охорони додаткової винагороди, передбаченої постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 року № 168 «Питання деяких виплат військовослужбовцям, особам рядового і начальницького складу, поліцейським та їх сім'ям під час дії воєнного стану», зі змінами (далі – Постанова № 168).

Крім того, суди порушували не менш важливі питання щодо необхідності належного матеріально-технічного забезпечення їх діяльності, а також щодо забезпечення потреб судів у видатках на оплату комунальних послуг та енергоносіїв.

У межах зазначеного наголошувалося на потребі достатнього бюджетування:

інших поточних видатків на забезпечення судочинства (поштові відправлення, закупівля паперу, утримання оргтехніки, інформаційних систем, оплата комунальних послуг та енергоносіїв, винагорода присяжним тощо), відсутність належного фінансування яких призводить до припинення / обмеження надсилання судами поштової кореспонденції, виникнення заборгованості з оплати комунальних послуг та енергоносіїв, що в окремих випадках загрожувало навіть припиненням надання цих послуг, виникненням заборгованості з виплати винагороди присяжним тощо;

капітальних видатків з метою приведення об'єктів системи правосуддя до належних умов, визначених державою, та забезпечення їх необхідним обладнанням, що особливо необхідно в умовах війни у зв'язку з безперервними бомбардуваннями російською федерацією населених пунктів України, руйнуванням об'єктів соціального та правового призначення, зокрема приміщень судових установ, а також непоодинокими випадками руйнування та розкрадання техніки / обладнання судів окупаційними військами на тимчасово окупованих територіях.

Вища рада правосуддя з метою ефективного реагування на вказані проблеми щодо фінансування судів, органів та установ системи правосуддя та їх розв'язання впродовж 2022 року безперервно співпрацювала та комунікувала з Державною судовою адміністрацією України як головним розпорядником бюджетних коштів.

За наявності повноважного складу Вищої ради правосуддя на початку 2022 року Радою опрацьовано матеріали Державної судової адміністрації України та ухвалено 4 рішення про погодження перерозподілу бюджетних видатків між судами та територіальними управліннями ДСА України (щодо місцевих загальних судів), які були спрямовані на врегулювання виплати суддівської винагороди, заробітної плати працівникам апаратів судів, забезпечення інших поточних видатків судів та видатків розвитку тощо.

Щодо питання забезпечення гідного рівня оплати праці працівників апаратів / секретаріатів працівників судів, органів та установ системи правосуддя варто зазначити, що 20 січня 2022 року Вищою радою правосуддя ухвалено рішення № 62/0/15-22, яким затверджено консультативний висновок щодо проєкту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про

судоустрій і статус суддів» щодо врегулювання питання оплати праці працівників судів» від 16 листопада 2021 року, реєстраційний № 6311. Вищою радою правосуддя підтримано вказаний законопроект та зауважено про важливість закріплення на законодавчому рівні розмірів посадових окладів працівників судів, органів та установ системи правосуддя і встановлення відповідних коефіцієнтів щодо цих посадових окладів.

З метою врегулювання окремих питань фінансування діяльності судів, органів та установ системи правосуддя Вища рада правосуддя впродовж 2022 року активно взаємодіяла із представниками законодавчої і виконавчої гілок влади. Зокрема, Вища рада правосуддя зверталася до Прем'єр-міністра України та Міністра фінансів України із проханням сприяти невідкладному вирішенню питання щодо збільшення видатків державного бюджету для Служби судової охорони з метою забезпечення здійснення виплати її співробітникам додаткової винагороди, передбаченої Постановою № 168, та прискорити опрацювання цього питання відповідно; до Міністра фінансів України із проханням сприяти якнайшвидшому вирішенню питання забезпечення гарантій прав присяжних у частині здійснення виплати винагороди присяжним за час виконання ними обов'язків у суді шляхом сприяння відкриттю асигнувань із державного бюджету за відповідними видатками та здійснення платежів за платіжними дорученнями, що знаходяться в органах Державної казначейської служби України, на оплату винагороди присяжним. Крім того, члени ВРП брали активну участь у діяльності Робочої групи з питання забезпечення належного фінансування судової влади в Україні, утвореної рішенням Комітету Верховної Ради України з питань правової політики від 3 лютого 2021 року (протокол № 46).

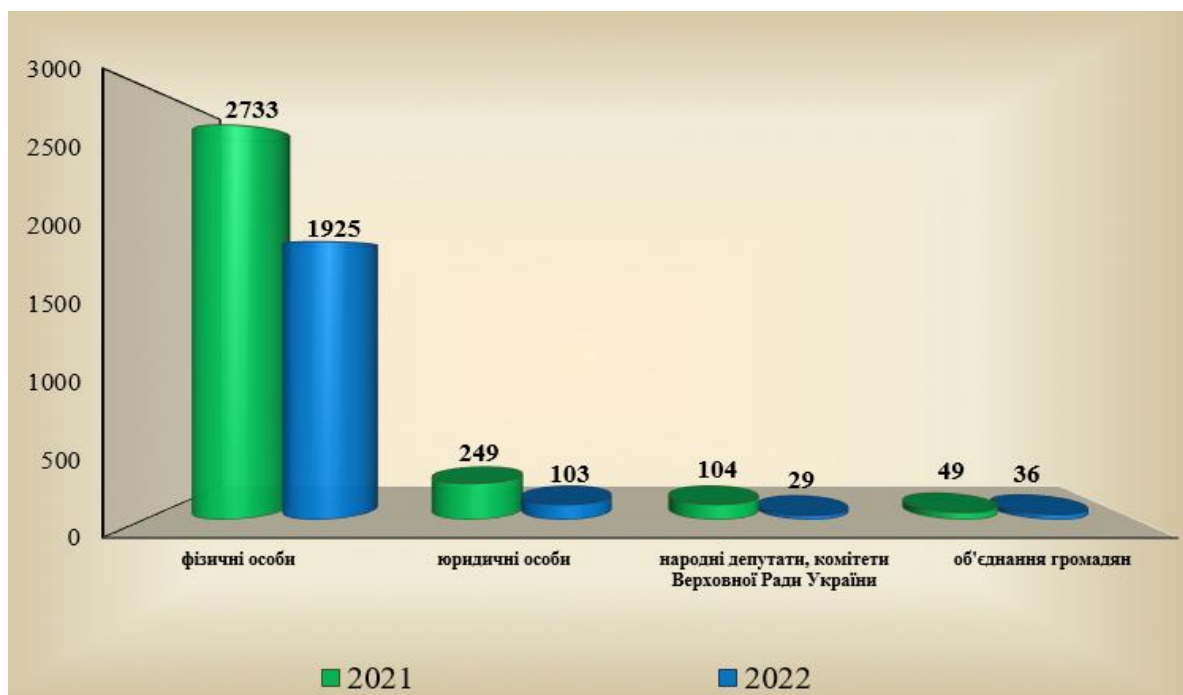
Попри складність функціонування та реалізації ролі Вищої ради правосуддя як органу державної влади в умовах відсутності повноважного складу, Вища рада правосуддя максимально активно брала участь у формуванні бюджету судової влади на 2023 рік.

Вища рада правосуддя під час бюджетного процесу зверталася до Прем'єр-міністра України та Міністра фінансів України, а також очільників комітетів Верховної Ради України з питань бюджету та з питань правової політики щодо необхідності збільшення у проекті Закону України «Про Державний бюджет України на 2023 рік» бюджетних видатків для головних розпорядників бюджетних коштів системи правосуддя згідно з їх додатковою потребою, зазначеною в бюджетних запитах на 2023 рік.

V. Надходження та розгляд звернень, прийом громадян

Протягом звітнього періоду до управління по роботі зі зверненнями, запитами на інформацію та забезпечення організації особистого прийому громадян секретаріату Вищої ради правосуддя надійшло **2093** звернення громадян, що на 33 % менше порівняно із 2021 роком (3135 звернень).

Зокрема, кількість звернень, що надійшли від фізичних осіб, зменшилась із 2733 до **1925**, від юридичних осіб – із 249 до **103**, звернень народних депутатів України, комітетів Верховної Ради України – зі 104 до **29**, об'єднань громадян – з 49 до **36** (гістограма 6).

Гістограма 6. Кількість звернень, що надійшли до ВРП у 2021–2022 роках (за суб'єктами звернень)

Розглянуто **2148** звернень протягом звітного періоду, що на 32 % менше, ніж у 2021 році (3141 звернення), у тому числі звернень фізичних осіб – **1995**, юридичних осіб – **93**; звернень народних депутатів України, комітетів Верховної Ради України – **29**; об'єднань громадян (зі статусом та без статусу юридичної особи) – **31**.

За результатами розгляду звернень: на **2112** – надано роз'яснення авторам, **3** – повернено авторам відповідно до статей 5, 7, 8 Закону України «Про звернення громадян», **23** – надіслано за належністю, **10** – передано до інших структурних підрозділів.

Крім того, протягом вказаного періоду на розгляд Ради надійшло **268** запитів на інформацію, що на 58 % менше, ніж минулого року (638 запитів). Вказані запити до ВРП надіслано: **209** – електронною поштою; **3** – телефонним / факсимільним зв'язком; **55** – поштою; **1** – подано особисто.

Слід також зазначити, що у звітному періоді забезпечено роботу телефонної «гарячої лінії» Вищої ради правосуддя, на яку надійшло **2843** звернення.

VI. Юридичне забезпечення діяльності Вищої ради правосуддя

У звітному році опрацьовано **3** проєкти нормативно-правових документів (у 2021 році – 18 проєктів).

Протягом 2022 року підготовлено **299** пояснень та заперечень, **6** позовних заяв, апеляційних та касаційних скарг, заяв про перегляд судових рішень Верховним Судом.

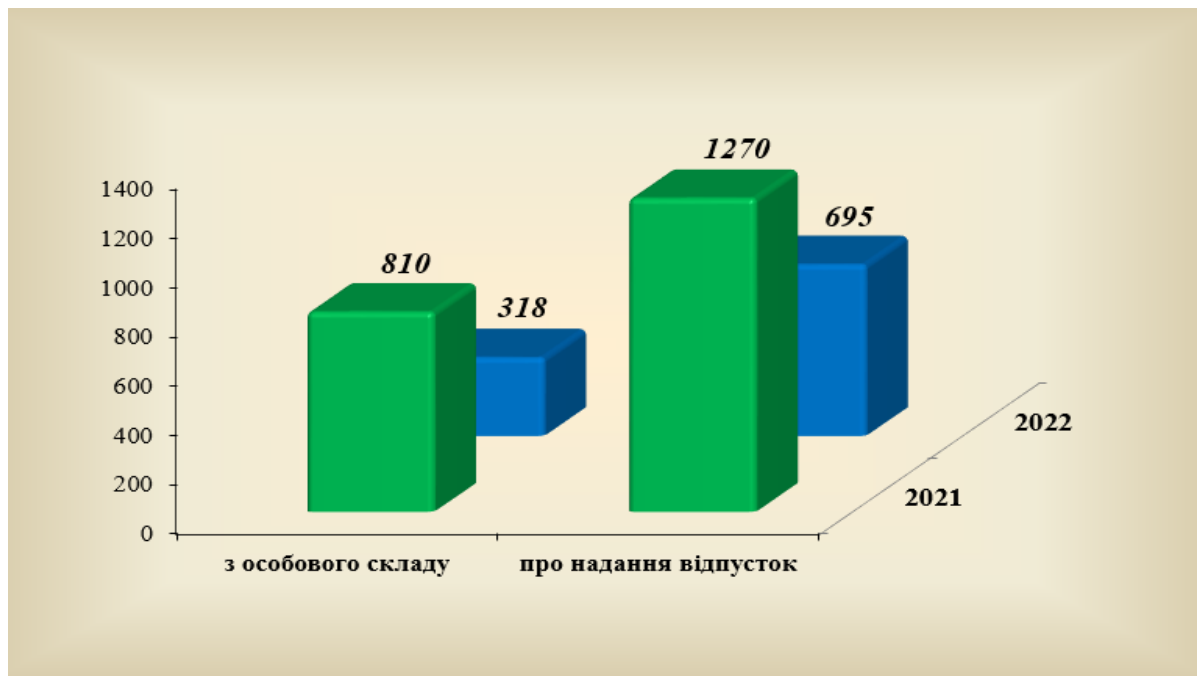
Погоджено **827** проєктів актів ВРП та інших документів, у тому числі проєктів наказів та розпоряджень – **795**, проєктів рішень та ухвал ВРП – **32** (у 2021 році – 1924).

У звітному періоді представники ВРП взяли участь у **99** судових засіданнях.

VII. Управління з питань персоналу

За минулий рік управлінням з питань персоналу підготовлено **1013** проєктів нормативно-правових документів (накази та розпорядження) з кадрових питань (у 2021 році – 2080). Види наказів та розпоряджень з кадрових питань наведено на гістограмі 7.

Оформлено документи про прийняття на роботу **4** працівників секретаріату ВРП (у 2021 році – 49) та звільнено **26** працівників секретаріату ВРП, що на 24 працівники менше, ніж минулого року (у 2021 році – 50).

Гістограма 7. Види наказів та розпоряджень із кадрових питань

За 2022 рік оформлено **289** листків непрацездатності, підготовлено **22** матеріали про заохочення і нагородження працівників, здійснено

426 підрахунків, перерахунків страхового стажу та стажу державної служби, здійснено **144** заходи з питань обліку військовозобов'язаних.

На виконання Закону України «Про Вищу раду правосуддя», Закону України «Про запобігання корупції» підготовлено **608** запитів про спеціальну перевірку кандидатів на посади членів Вищої ради правосуддя, кандидатів на посади членів ВКССУ.

VIII. Міжнародне співробітництво

Протягом звітного періоду Вища рада правосуддя у зв'язку з реалізацією визначених законом повноважень продовжувала брати участь у міжнародному співробітництві, у тому числі взаємодіючи з іноземними закладами, установами та організаціями з питань правосуддя, з урахуванням обмежень, пов'язаних із введенням в Україні воєнного стану відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022, затвердженого Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102, у зв'язку з повномасштабною військовою агресією російської федерації проти України.

Із кінця лютого 2022 року взаємодія із представниками органів міжнародної правової спільноти здійснювалася дистанційно.

Вища рада правосуддя отримала численні листи підтримки із засудженням російського військового вторгнення в Україну, зокрема від Комісії Генеральної ради судової влади Королівства Іспанії, Національної судової ради Угорщини, Вищої ради магістратури Республіки Молдова та Асоціації «Суддівські ініціативи відкритого правосуддя», Судової ради Словацької Республіки, Європейської мережі рад юстиції, Європейської асоціації суддів адміністративних судів тощо.

Судова рада Латвії прийняла окрему Резолюцію про цінність демократії та захист суверенітету України.

Керівництво Вищої ради правосуддя звернулося до Президента Європейської мережі рад юстиції (далі – ЄМРЮ) пана Філіппо Донаті із проханням звернутися до членів ЄМРЮ та підтримати Україну, надавши зброю та обладнання для армії, гуманітарну допомогу для цивільного населення, «закривши» небо над Україною, надавши економічну підтримку, а також посиливши персональні санкції проти верхівки керівництва російської федерації та білорусі, економічні санкції проти представників російського та білоруського бізнесу – співучасників / спонсорів путінського режиму.

Керівництво ВРП також звернулося до голів вищих рад правосуддя країн Європейського Союзу із проханням підтримати Україну у прагненні бути членом ЄС.

Вища рада правосуддя надіслала листи Директорові Бюро з демократичних інституцій та прав людини Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ) та Верховному Комісару Організації Об'єднаних Націй (ООН) з прав людини щодо виключення російської федерації із членів цих міжнародних організацій.

Вища рада правосуддя разом з іншими органами суддівського врядування та самоврядування брала активну участь у підготовці відповідей на Опитувальник, наданий Європейською Комісією для підготовки Висновку стосовно заявки України на членство в Європейському Союзі (далі – Висновок).

Після отримання відповідного Висновку Вища рада правосуддя регулярно інформувала Кабінет Міністрів України та Міністерство фінансів України щодо реалізації плану заходів із виконання рекомендацій, що містяться у Висновку³.

У межах співробітництва із ЄМРЮ член Вищої ради правосуддя Блажівська О.Є. взяла участь у засіданні Генеральної Асамблеї ЄМРЮ, що відбулося у місті Афінах (Грецька Республіка), та виступила з доповіддю «Судова система України в умовах воєнного часу». За результатами цього засідання прийнято Афінську декларацію щодо суддівської солідарності в часи кризи.

Виклики, пов'язані із введенням в Україні воєнного стану, вплинули на заплановану міжнародну діяльність Вищої ради правосуддя та внесли корективи в тематику і формат основної частини заходів, які за нових умов загалом відбувалися в режимі відеоконференції.

Члени Вищої ради правосуддя взяли участь в режимі онлайн у Міжнародній науково-практичній конференції високого рівня на тему «Система правосуддя України в умовах війни: національний та міжнародно-правовий вимір», організованій Національною школою суддів України та Державною судовою адміністрацією України за підтримки Консультативної ради європейських суддів, Європейської мережі суддівської освіти, проєктів та програм міжнародної технічної допомоги, що працюють в Україні.

Представники Вищої ради правосуддя взяли участь у презентації огляду кодексів професійної поведінки правників у Вірменії, Грузії, Республіці Молдові та Україні в межах спільного регіонального проєкту Європейського Союзу та Ради Європи «Зміцнення професії правника відповідно до європейських стандартів».

З метою ознайомлення з найкращими міжнародними і європейськими практиками та досвідом Вища рада правосуддя продовжила активну участь у реалізації проєктів (програм), що впроваджуються в Україні та стосуються питань судоустрою і статусу суддів, з-поміж яких варто відзначити такі:

Проєкт ЄС «Підтримка реформ та цифровізації сектору юстиції в Україні (ПРАВО-JUSTICE II)»

Довідково. Проєкт продовжує «секторний підхід» попереднього Проєкту ЄС «Підтримка реформ юстиції правосуддя в Україні (ПРАВО-JUSTICE)» та зосереджується на розробленні стратегічного планування, координації, моніторингу та оцінці діяльності установ українського сектору юстиції.

---

³У результаті спільних зусиль та кропіткої роботи на всіх рівнях 23 червня 2022 року лідерами 27 країн Євросоюзу на саміті у Брюсселі прийняте важливе рішення про отримання Україною статусу кандидата у члени ЄС.

Представники Вищої ради правосуддя брали участь у заходах, що проводилися в межах ініціативи «Модельні суди» Проєкту ЄС «ПРАВО-JUSTICE II», зокрема круглому столі на тему «Оптимізація місцевих загальних судів: пілотний проєкт в Закарпатській області» та тематичній конференції «Управління персоналом: адаптація судів в умовах війни».

Проєкт Ради Європи «Підтримка судової влади України в забезпеченні кращого доступу до правосуддя»

Довідково. Проєкт впроваджується Департаментом правосуддя та правового співробітництва Генерального директорату з прав людини та верховенства права Ради Європи, яка продовжує надавати всебічну підтримку Україні у реформуванні судової системи відповідно до стратегічних напрямів співпраці у рамках реалізації Плану дій Ради Європи для України на 2018–2021 роки. Загальна мета Проєкту – надання підтримки органам судової влади України у реформуванні законодавства та вдосконалення судової практики, а також забезпеченні ефективного доступу до правосуддя відповідно до стандартів і рекомендацій Ради Європи.

У межах співпраці з Радою Європи члени Вищої ради правосуддя брали участь у дискусіях з експертами Європейської комісії з питань ефективності правосуддя (СЕРЕJ) щодо розроблення Практичного посібника з дистанційного правосуддя у цивільних, адміністративних та кримінальних провадженнях, а також для обговорення законодавчих ініціатив, які унормовують питання дистанційного судочинства.

Крім того, члени ВРП взяли участь у круглому столі на тему «25 років імплементації Європейської Конвенції з прав людини: досягнення та плани на майбутнє», проведеному спільно з Проєктом Ради Європи «Дотримання прав людини в системі кримінальної юстиції України», а також у низці робочих зустрічей з моделювання присудової медіації для запровадження в Україні (м. Одеса), в онлайн-консультаціях з експертами Ради Європи стосовно питань оптимізації процедур відбору та призначення суддів (до судів першої та другої інстанцій) та оптимізації дисциплінарного провадження щодо суддів.

Програма Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) «Справедливість для всіх»

Довідково. Діяльність Програми «Справедливість для всіх» ґрунтується на здобутках проєктів USAID «Справедливе правосуддя» та «Нове правосуддя». Програма використовує досягнення для координації тісної співпраці з українськими партнерами та іншими проєктами міжнародних донорських організацій в Україні.

У межах співпраці із Програмою USAID «Справедливість для всіх» члени ВРП та співробітники секретаріату ВРП брали участь у регулярних чергових зустрічах для представників проєктів міжнародної допомоги, які працюють у сфері зміцнення верховенства права, за участі запрошених спікерів – представників судової влади, міжнародних експертів тощо; в онлайн-зустрічі щодо обговорення ключових рекомендацій Звіту «Адміністрування в судах процесу розгляду справ про воєнні злочини», підготовленого Програмою; в експертному обговоренні на тему «Забезпечення справедливого та ефективного правосуддя в Україні у справах про воєнні злочини»; низці вебінарів,

організованих Національною школою суддів України з Національним суддівським коледжем у м. Ріно (США), щодо створення інституту мирових суддів та запровадження судів із малозначних спорів; щодо запровадження судів з питань ветеранів.

У межах співпраці з Програмою USAID «Справедливість для всіх» та Проєктом ЄС «Підтримка реформ та цифровізації сектору юстиції в Україні (ПРАВО-JUSTICE II)» створено робочу групу з розроблення Методології оцінювання членами Вищої ради правосуддя кандидатів на вакантні посади членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.

Нідерландсько-український проєкт «Судова влада та суспільство в Україні»

Довідково. Проєкт реалізується Центром міжнародного правового співробітництва за підтримки Міністерства закордонних справ Нідерландів у рамках Програми МАТРА. Загальна мета Проєкту – зміцнення взаємин між судовою владою і суспільством, розбудова суддівського самоврядування та розвитку самоуправління в судовій системі, а також сприяння підвищенню професійного рівня суддів і працівників апаратів судів.

У межах співпраці із Проєктом «Судова влада та суспільство в Україні» члени ВРП взяли участь в онлайн-конференції «Слухання справ про воєнні злочини: роль судді».

На виконання вимог частини дев'ятнадцятої статті 95¹ Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо організаційного та матеріально-технічного забезпечення роботи Конкурсної комісії з відбору кандидатів на вакантні посади членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України співробітниками секретаріату ВРП вживалися організаційні заходи для підготовки та проведення робочих нарад членів Вищої ради правосуддя із членами Конкурсної комісії.

Загалом протягом 2022 року члени Вищої ради правосуддя та співробітники секретаріату ВРП взяли участь у понад **50** заходах міжнародного характеру в Україні.

ІХ. Інформування про діяльність Вищої ради правосуддя через офіційний сайт Вищої ради правосуддя, комунікація з громадськістю

Пріоритетними для Вищої ради правосуддя залишаються створення безперешкодного доступу громадян, у тому числі ЗМІ, до публічної інформації про діяльність органу. Рада забезпечує надання достовірної та об'єктивної інформації про виконання своїх функцій і повноважень, своєчасне та адекватне реагування на ситуації, що потребують публічної реакції з боку посадових осіб державного органу, динамічну роботу із журналістами, своєчасну, адекватну, побудовану на зрозумілих фактах реакцію на журналістські матеріали.

ВРП бере участь у громадських обговореннях, надає обґрунтовані пояснення щодо прийнятих рішень, реагує на критику. Серед головних задекларованих принципів комунікаційної взаємодії – партнерство, що означає

готовність до співпраці зі ЗМІ, громадянами, інститутами громадянського суспільства шляхом участі у спільних заходах.

За звітний період у розділі «Прес-центр» на вебпорталі «Судова влада України» розміщено **1497** новин, на сайті Ради: новин та повідомлень – **368**, анонсів – **16**, оперативних результатів розгляду питань порядку денного засідань – **123**, актів Вищої ради правосуддя – **22 461**. Активно наповнюються інформацією сторінки Ради у соціальних мережах. У минулому році відредаговано **4341** сторінку проєктів документів.

**Начальник відділу
статистично-аналітичної роботи
секретаріату Вищої ради правосуддя**

Ірина МАЛІНОВСЬКА